

Konsekvensutredning: Förslag till föreskrifter om ändring i UHR:s föreskrifter (UHRFS 2019:1) om särskild behörighet

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i [förordningen \(2007:1244\) om konsekvensutredning vid regelgivning](#).

Bakgrund

Naturbruksprogrammet

Regeringen har beslutat om en ändrad programstruktur för naturbruksprogrammet. Ändringen innebär att en helt ny inriktning skapats, naturturism, samt att den tidigare inriktningen djur delats upp i två olika inriktningar, djurvård respektive hästhållning.¹ UHR föreskriver om att vissa kurser inom ett gymnasieprogram får ersätta kurser för särskild behörighet, så kallade motsvarandebedömningar. För elever som läst naturbruksprogrammet kan vissa kurser inom programmet ersätta särskild behörighet i naturkunskap 2. Som en konsekvens av beslutet att införa fler inriktningar, och därmed nya kurser, avser UHR föreskriva om ytterligare kurser som får ersätta särskild behörighet i Naturkunskap 2.

Utbildning som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har meddelat UHR att de genomfört omstruktureringar av utbildning som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen. Istället för att, som tidigare, erbjuda utbildningarna genom sammanhängande 5-åriga program, uppnås examensfordringarna genom att läsa ett 3-årigt kandidatprogram följt av ett visst mastersprogram. Eftersom nämnda yrkesutbildningar inte längre finns i sammanhängande form föreslår UHR att reglering av särskild behörighet till de sammanhängande utbildningar som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen utgår från föreskrifterna

---

¹ SFS 2019:1266 Förordning om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039)

A Allmänt

1.Syftet med reglerna

Naturkunskap 2 som får ersättas av Naturbruksprogrammet med vissa kurser

Regeringens beslut om nya inriktningar för Naturbruksprogrammet medför att det särskilda behörighetskravet i Naturkunskap 2, som enligt bilaga 2 till Universitets- och högskolerådets föreskrifter om särskild behörighet (UHRFS 2019:1) får ersättas av Naturbruksprogrammet med vissa kurser, behöver uppdateras med nya kurser. Detta för att elever som läser eller ska läsa programmet ska få information om vilka kurser i den nya programstrukturen som kan ersätta det särskilda behörighetskravet i Naturkunskap 2.

Förslaget innebär att kurserna Naturkunskap 1a1, Djurhållning samt Hästkunskap 1, om de lästs inom Naturbruksprogrammet, tillsammans kan ersätta Naturkunskap 2. Förslaget till ersättningskrav har tagits fram i samråd med Skolverket.

Särskild behörighet för utbildning som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen.

UHR föreslår att reglering av särskild behörighet för utbildning som leder till agronom-, hortonom- samt jägmästarexamen utgår ur Universitets- och högskolerådets föreskrifter om särskild behörighet.

SLU har tidigare erbjudit utbildning som leder till dessa examina i form av sammanhängande 5-åriga yrkesprogram. I och med den förändrade programstrukturen erbjuds inte dessa 5-åriga yrkesprogram längre. För att uppfylla examensfordringar för agronom-, hortonom- samt jägmästarexamen behöver en student läsa en kombination av ett 3-årigt kandidatprogram och ett efterföljande mastersprogram.

För agronomexamen finns fem olika alternativa vägar, för hortonomexamen en väg och för jägmästarexamen tre alternativa vägar. (se tabell 1)

De inledande kandidatprogrammen leder till generell examen förutom ingången som leder till hortonomexamen där inledande kandidat leder till en Trädgårdsingenjörsexamen. Den föreskrivna behörigheten för utbildning som leder till Trädgårdsingenjörsexamen berörs inte av den föreslagna ändringen.

Tabell 1

Tabellen visar på de alternativa utbildningsvägar (kandidat + master) som SLU erbjuder och som kan leda till en agronom-, hortonom- respektive jägmästarexamen. För ytterligare information om utbildningarna se [slu.se](https://www.slu.se)

		Kandidat	Master
Agronomexamen	Alt 1	Livsmedelsprogrammet	Food Science
	Alt 2	Växtodlingsprogrammet	Soil, Plant and Environment
	Alt 3	Agrar ekonomi	Agricultural Economics and Management
	Alt4	Samhällsutveckling – landsbygd	Rural Development and Natural Resource Management
	Alt 5	Djur och hållbarhet	Djur och hållbar produktion
Hortonomexamen	Alt 1	Trädgårdsingenjör – odling	Horticultural Science – masterprogram
Jägmästarexamen	Alt 1	Skogsekonomi	Sustainable Bioeconomy in the Forest Industry Sector
	Alt 2	Skog och landskap	Forest Ecology and Sustainable Management
	Alt 3	Skogsvetarprogrammet	Forest Resource Management Euroforester

UHR får, enligt 5 Kap 2 b § Förordning (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet, meddela föreskrifter om vilka krav på särskild behörighet som ska gälla för ett utbildningsprogram som vänder sig till nybörjare och som leder till en sådan yrkesexamen som anges i bilagan till förordningen. I och med den omstrukturering som SLU har genomfört menar UHR att de två villkor som anges i paragrafen inte uppfylls.

De inledande kandidatprogrammen vänder sig till nybörjare men leder inte till agronom-, hortonom- eller jägmästarexamen. De efterföljande mastersprogrammen, kan förvisso leda till en av de aktuella yrkesexamina, men vänder sig inte till nybörjare.

För utbildning som vänder sig till nybörjare men som *inte* leder till yrkesexamen sträcker sig UHR:s föreskriftsrätt enbart till att ange vilka kurser i gymnasieskolan som särskild behörighet får avse. SLU i sin tur innehar bemyndigandet att ange vilka av dessa kurser som utgör den särskilda behörigheten till utbildningen i fråga².

För utbildning på master, eller avancerad nivå, har UHR inget bemyndigande att föreskriva om särskild behörighet.

² Kap 5 2 c §Förordning för Sverige Lantbruksuniversitet (1993:221)

2. Alternativa lösningar och effekter av utebliven reglering

UHR bedömer att de möjliga alternativ som finns är att ändra i föreskrifterna eller att inte göra någon förändring alls. Det sistnämnda alternativet bedöms dock som olämpligt.

Naturkunskap 2 som får ersättas av Naturbruksprogrammet med vissa kurser

Att inte införa de nya kurserna inom Naturbruksprogrammet som kan ersätta Naturkunskap 2 i UHRs föreskrift skulle leda till bristande förutsägbarhet för nuvarande och presumtiva elever på programmet. För att dessa elever ska ges möjlighet att göra väl avvägda val inför till exempel högskolestudier behöver det vara tydligt vilka behörigheter som kan uppfyllas genom Naturbruksprogrammet.

Särskild behörighet för utbildning som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen.

Att inte justera den särskilda behörigheten för utbildning som leder till agronom-, hortonom- och jägmästarexamen skulle resultera i att UHR i föreskrifter reglerar behörigheter för utbildningar som inte längre går att söka till. Detta skulle ge missvisande information till lärosäten, vidareinformatörer och presumtiva sökande.

3. Vilka berörs?

Regleringen i båda fallen berör elever som ska välja gymnasieutbildning i januari 2022 samt presumtiva sökanden till högskolestudier.

Indirekt berör regleringen, i båda fallen, vidareinformatörer som exempelvis studie- och yrkesvägledare vid kommunala och fristående gymnasieskolor, lärosäten och vid kommunal vuxenutbildning, som behöver informera om de nya bestämmelserna.

4. Bemyndiganden för UHR:s beslut

I 7 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100) regleras de särskilda behörighetskrav som får gälla för utbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. I 7 kap. 9–10 §§ samma förordning bemyndigas UHR att föreskriva om vilka krav på särskild behörighet i form av kurser från gymnasieskolan som ska gälla för ett utbildningsprogram som vänder sig till nybörjare och som leder till yrkesexamen eller konstnärlig examen, samt vilka kurser från gymnasieskolan som högskolan får använda som särskilt behörighetskrav till annan utbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare.

I 5 kap. 2 a § förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet (1993:221) regleras de särskilda behörighetskrav som får gälla. I 5 kap. 2 b § samma förordning bemyndigas UHR att föreskriva om särskild behörighet i form av gymnasiekurser för utbildningsprogram inom SLU som vänder sig till nybörjare och som leder till en yrkesexamen. UHR får även, enligt 5 kap 2 c § samma

förordning, föreskriva om vilka kurser från gymnasieskolan som får användas som särskilt behörighetskrav till annan utbildning på grundnivå.

5. Kostnader och andra konsekvenser

Ändringen kan i båda fallen komma att medföra att lärosäten behöver uppdatera lokala regler om tillträde till högre utbildning samt informationsmaterial.

Det datatekniska systemet NyA behöver uppdateras. Bedömningshandboken, som tas fram av en arbetsgrupp utsedd av SUHF och som används som underlag i antagningen, behöver uppdateras med de nya reglerna och information till vidareinformatörer.

6. Regleringen och Sveriges skyldigheter som EU-medlem

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

7. Tidpunkt och informationsinsatser

De nya föreskrifterna föreslås träda ikraft den 1 februari 2022. Ändringarna i ska tillämpas vid antagning till utbildning på grundnivå som påbörjas efter **31 maj 2022**.

Informationsinsatser är nödvändiga för att presumtiva sökande och återsökande samt vidareinformatörer, som exempelvis studie- och yrkesvägledare, ska få kännedom om de förändrade reglerna.

B Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner.

Det behöver dock säkerställas att vidareinformatörer, så som studievägledare, får information om de nya reglerna.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Förslaget gällande vilka kurser som kan ersätta särskild behörighet i naturkunskap har skett i samråd med Skolverket.

E Kontaktperson

Vid frågor om konsekvensutredningen eller föreskrifterna kan Linda Puhls, Universitets- och högskolerådet, kontaktas. Telefon 010-4700574, E-post; linda.puhls@uhr.se.